

4. november 2020
Atassut

UKA 2020/36
Aqqalu C. Jerimiassen

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut nalunaajaatigis-sagaat, suliffeqarfiit aningaasaqarnikkut suliaqartut pisisartuminnut neqeroorutigilissagaat, isumaqatigiissutit allattariarsuutitalinnik imallit, pisisartup suliffeqarfiullu akunnerminni isumaqatigiissutaat, kalaallisut suliarineqartalissasut.

(Inatsisartunutilaasorta, Erik Jensen, Siumut)

Namminersornerunerput 1979-imi eqqunneqarpoq, namminersornerpullu 2009-mi eqqunneqarluni, nunalu naalagaaffinngorpat namminiilivittut inississinnaangussammat ullumikkut namminersorneq pioreermat, nunarsuarmioqatitsinniillu inuiattut akuerineqarnerunani qallunaalli nunaata nunatsinni innuttaasut inuiattut akuerimmagit, taanna ersarissalaaqqaalaaraanni, oqaatsit erseqqissumik atorineqarnissaat eqqarsaatingalugu. Oqaatsigummi eqqartussatillugittaaq iluamik atorineqarnissaat eqqaamalaartariaqarmattaq.

Atassummiit oqaatsitta qanorluunniit inuiaqatigiit ingerlarngani sallertut inissisimassasut aporfissaqartinnngilarput illersorlugulu, taamaattorli una eqqaamaqqulaarpara, oqaatsinik arlariinnik piginnaasaqarneq pikkoriffiummat pingaarutilik, oqaatsinillu arlariinnik atuisinnaasut atorfissaqartittuartaangatsigit, ikkapaallaassaqaarmi imannak oqaannartaleriarutta; kalaaliungama nunatsinniikkamalulu kalaallisuinnaq oqalussinnaavunga. Taanna siunissamut inuiattut ineriartoqqinnissatsinnut ataatsimilluunniit alloriaataajunnangitsutut isigaarput Atassummiit.

Tassami killilersuineq atorlugulu pitsanngorsaasoqarsinnaangilluinnarpoq.

Uanili anguniakkami namminermini isuma ajunngikkaluartoq, aningaaseriviit eqqarsaatigissangaanni, aningaasanik attartussatilluni oqaatsinik marluinnik allaqqasarneri ajoriffissaqartinnangitsaq Atassummiik isumaqarpugut. Naluneqanneqqaarmi aningaasaqarnermut oqaatsit tunngassuteqarsinnaasut niuermut ilinniangaqarsimangaluaanniluunniit kalaallit nutserneqarsimanerni imaaliillaannaq paasisassaangitsumik allaqqasartut, oqaatsinik assersuuteqakuttoorsinnaangaluarpuq, taamaattorli nalugunangilarput tamatta oqaatsit siornatigut kalaallisut oqaasertaqartissimangisagut pilersinneqareernerni qallunaatut allaqqaneri qiviarusunnerusarigut suna pineqarnerisooq paaserusullugu.

Naggeqatigiit inuit akornganni inuiattut nammeneq oqaatsitsinnik atuinerpaareerpugut, oqaatsinillu atuinermut siunnersuuteqartup allassimanera malillugu, taamaallaat nunatsinni affai sinnilaarlugit oqaatsitsinnik oqaluttuunerat taammagu suminngaanniit kisitsisit pissarsiarisimanerai paaserusunnarpoq. Tassami paasissutissat malillugit 50.000-it missai oqaatsitsinnik atuisinnaasimappata nunatsinni, taava qanoq ililluni affaannai oqaatsigut atorsimassagamikkut nunarput 56.000-inik inoqarpat? Kialluunniit kisitsipajulaarsinnaasup tamanna naatsorsorsinnaassagaa ilimangaara.

Oqaatsittali qanoq ilusilimmik atorneqarnissaannut suliaqarnissamut oqaloqataanissarput Atassummiik ammaffingalugu taariiginnarsinnaavarput.

Siunnersuut arlaatigut soqutiginaateqarsinnaasutut isigalugu itingartiinnarusunnigilarput, taamaattumillu qanoq ilusilerlugu partiit akornganni oqaloqatigiissutaasinnaanera pissaganartuutissinnaallugu.

Minikkusunngilarputtaaq taassallugu, inuiaqatigiittut oqaatsigut paarilluarneqarsimaqaat kunngeqarfiup Danmarkip ataani inissisimanitsinni, nunarpassuaqartormi nalunngilarput Amerikap nunavittaani inuiappassuit oqaasitoqaannik nunguissimasunik, uagullu tamanna misigeqqajarsimanngilarput inuiaqatigiittut, kinaassutsitta annersaa paaraarput, tassalu oqaatsigut.

Naak oqaluttuarisaanerup aqqani qallunaat kunngeqarfiat eqqarsaatigalugu nunasiaateqarsimasutulli allatut kukkussuteqartarsimangaluartoq, uagut maanna inuiaqatigiittut naqisimaneqarata oqarsinnaatitaalluta oqaatsittalu atorsinnaanerannut aporfilersorneqarata inuuvugut. Inuiattut misiginikuusimanngilarput nungusagaaneq, imaluunniit reservatitut inissinneqarneq, kiffaanngissuseqarlutali maanna namminersornermut inatsimmik illersungaalluta inuuvugut naalagaaffeqatigiinnerup ataani.

Siunnersuut Atassummiik ataatsimiitsitaliamut innersuullugu taama oqaaseqaateqarpugut.